

Nr 1295

Av herr **Eliasson** i Sundborn m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 144, med förslag till lag om ändring i kommunalskattelagen den 28 september 1928 (nr 370), m. m.

(Lika lydande med motion nr 1024 i Första kammaren)

I Kungl. Maj:ts proposition nr 144 föreslås bl. a. en höjning av maximibeloppet för extra avdrag för nedsatt skatteförmåga vid inkomsttaxeringen. Det nu gällande högsta avdragsbeloppet på 4 500 kr. föreslås uppräknat till 6 000 kr. i de fall maximering gäller.

Denna uppräkning av det extra avdraget innebär i realiteten att den ram inom vilken de s. k. normalbeloppen för existensminimum fastställs höjs från nuvarande 6 750 till 8 250 kr. för ensamstående och från 9 000 till 10 500 kr. för makar genom tillägg av gällande ortsavdrag.

I propositionen klargörs vidare efter påpekande från riksskattenämnden att den tidigare slopade maximeringen av extra avdrag vid kommunal taxering för den som huvudsakligen är beroende av folkpensionen skall gälla även den statliga inkomsttaxeringen. Departementschefen uttalar sig i det sammanhanget för en något högre förmögenhetsgräns, innan det extra avdragets storlek påverkas för folkpensionärer. Denna inställning är utan tvekan välgrundad.

Det extra avdrag som utgår under förutsättning av väsentligt minskad skatteförmåga avvägs individuellt av beskattningsnämnderna, vilka dock måste hålla sig inom den tidigare angivna ramen, d. v. s. enligt förslaget 8 250 kr. för ensamstående och 10 500 kr. för makar. Centrala folkbokförings- och uppborädsnämnden (CFU) har varje år att fastställa normalbelopp för olika delar av landet för bestämmande av existensminimum i det enskilda fallet. Dessa normalbelopp tillämpas alltså när vid årlig taxering fråga uppkommer om beviljande av extra avdrag med hänsyn till existensminimum men har också betydelse vid fastställande av skatteavdrag vid beräkning av preliminär skatt. Normalbeloppen fastställs således inom ramen för gällande maximibelopp och ortsavdrag när det gäller icke-barnfamiljer vid såväl statlig som kommunal beskattning och har dessutom hittills varit dyrortsgrupperade i enlighet med det allmänna avlöningsavtalet för statliga och vissa andra tjänstemän. Skattskyldig med oförsörjda barn

kan få det tidigare nämnda avdraget ökat med 1 000 kr. i maximitillägg för varje barn. Sistnämnda tillägg är icke dyrortsgrupperat.

De av CFU anvisade normalbeloppen har efter hand närmat sig den av maximibeloppet för extra avdrag och ortsavdraget bestående ramen på grund av den fortgående prisutvecklingen. Dessutom har i en särskilt upprättad promemoria (Stencil Fi 1968: 6) konstaterats att CFU:s normalbelopp för existensminimum i vissa fall understiger normalbeloppen för socialhjälp, vilket självfallet inte är tillfredsställande. En uppräknig av det gällande maximibeloppet för extra avdrag är därför synnerligen väl motiverad. I avvaktan på olika utredningar bör höjningen till 6 000 kr. betraktas som provisorisk.

Det kan naturligtvis ifrågasättas om de nuvarande bestämmelserna är de mest ändamålsenliga. Genom ett bredare skattefritt skikt i botten av statliga skatteskalen liksom vid den kommunala utdebiteringen skulle de nuvarande reglerna för extra avdrag i beskattningen vara överflödiga. Det är emellertid inte möjligt att för tillfället aktualisera denna fråga.

Som nämnts i det föregående är de av CFU anvisade normalbeloppen för existensminimum dyrortsgrupperade. Enligt vår mening är en sådan ordning än mera orimlig i detta fall än i avlöningsavtalet. Eftersom det här är fråga om fastställande av existensminimum, så bör självfallet levnadskostnaderna vara avgörande för dess storlek. Den senast gjorda undersökningen av dyrortsgrupperingen visade att någon allmän överensstämmelse mellan reella levnadskostnader och dyrortsgränser inte föreligger. Dyrortsgrupperingen av normalbeloppen bör således genast avskaffas. I andra sammanhang har vi under lång tid hävdad att den nuvarande lönegrupperingen snarast bör elimineras och de lägre grupperna flyttas upp till den högsta. Samma metod bör tillämpas beträffande normalbeloppen för existensminimum. Enligt vår uppfattning kan mycket väl normalbeloppen för existensminimum undantas från dyrortsgradering utan att lönegrupperingen ännu är avskaffad. Det är dessutom utan tvekan en strävan hos flertalet berörda löntagarorganisationer att lönegrupperingen snarast bör avskaffas.

För att inte ytterligare belasta skattetyngda kommuner och därmed öka den proportionellt utgående och i särklass tyngsta delen av låginkomstgruppernas skatter bör staten kompensera kommunerna för inkomstbortfallet vid avskaffandet av dyrortsgrupperingen av normalbeloppen för existensminimum och i samband därmed för höjningen av dyrort 3 och 4 till nivån för dyrort 5.

Med stöd av vad ovan anförts hemställer vi,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 144 måtte uttala sig för avskaffande av dyrorts-

grupperingen av normalbeloppen för existensminimum och höjning av beloppen för dyrort 3 och 4 till dyrort 5 samt för kompensation till kommunerna för därvid åsamkat skattebortfall.

Stockholm den 12 november 1968

Lars Eliasson (cp)
i Sundborn

Nils G. Hansson (cp)
i Skegrie

John Eriksson (cp)
i Bäckmora

S. G. W. Wahlund (cp)

Sven Vigelsbo (cp)
